

Hugo Bouter

Gods plan met Israël en de Gemeente

‘Immers, wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden hetzij Grieken, hetzij slaven hetzij vrijen’.

‘(...) totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot een volwassen man, tot de maat van de volgroeiheid van de volheid van Christus, opdat wij niet meer onmondigen zijn, heen en weer bewogen en rondgedreven door elke wind van de leer, door bedriegerij van de mensen, door hun sluwheid om door listen te doen dwalen, maar terwijl wij de waarheid vasthouden in liefde, in alles opgroeien tot Hem die het hoofd is, Christus, uit Wie het hele lichaam, samengevoegd en verbonden door elk gewricht dat ondersteuning verleent naar de werking die elk deel is toegemeten, de groei van het lichaam bewerkt tot opbouw van zichzelf in de liefde’.

1 Korintiërs 12:13; Efeziërs 4:13-16

1. Het onderscheid tussen Israël en de Gemeente

Soms wordt men geconfronteerd met de vraag: *‘Waren de oudtestamentische gelovigen ook reeds met Christus verenigd?’* In het calvinistische denken, dat een dergelijke visie verdedigt, valt de nadruk op de schepping en de zondeval – en vervolgens op het ‘genadeverbond’ dat God met de gevallen mens zou hebben gesloten. Dit denken draagt door haar éne verbonds- en kerkvisie, waarin Israël vereenzelvigd wordt met de kerk, een sterk oudtestamentisch stempel. Daarbij

maakt het eigenlijk niet zoveel uit of men nu vóór of na de komst van Christus leeft. Allen zouden in hetzelfde heil delen, dezelfde positie bezitten, en in dezelfde erfenis delen. Maar is dit correct? Zou het geen verschil maken of wij nu vóór of na de komst van Christus leven?

De Schrift leert ons echter anders. De verlossing in Christus, Zijn sterven en opstanding en hemelvaart, en alles wat daaruit voortvloeit: dat is het grote *middelpunt* van de Schrift en van de heilsgeschiedenis. Dat is dan ook beslissend voor onze positie als gelovigen. De oudtestamentische heiligen waren geen ‘christenen’, geen gelovigen in de nieuwtestamentische zin van het woord – hoewel oudtestamentische en nieuwtestamentische heiligen essentiële dingen gemeenschappelijk hebben, zoals boete, vergeving e.d.. De gelovige Israëlieten zagen wel verlangend uit naar de komst van de Messias. Sommigen zagen zelfs een glimp van Zijn toekomstige heerlijkheid, zoals Abraham, die zich verheugde dat hij de dag van Christus mocht zien (Joh. 8:56).

In dit verband moet ook worden gewezen op 1 Petrus 1:10-12, waar wij lezen over het getuigenis van Gods Geest in de schrijvers van het Oude Testament. De dingen die zij bedienden aangaande Christus’ lijden en heerlijkheid, zijn ons nu pas geschonken in het evangelie. Zij worden toegepast aan de harten van de gelovigen door het werk van de Heilige Geest, die van de hemel is gezonden. Dit verwijst naar de uitstorting van de Geest op de Pinksterdag. Het verlangen van de oudtestamentische profeten naar de komst van de Messias, dit uitzien naar Zijn dag, betekende *niet* dat zij reeds met Christus verenigd waren. Of dat zij evenals wij leden van Christus’ lichaam waren hier op aarde. Christus was immers nog niet op aarde gekomen, Hij had het werk van de verlossing nog niet volbracht, de Heilige Geest was nog niet uitgestort op aarde. Hoe konden deze Israëlieten dan met Hem verenigd zijn, terwijl Hij nog niet eens gekomen was? Laat staan dat zij met een *hemelse* Christus, d.i. een verheerlijkte *Mens* in de hemel, verenigd zouden kunnen zijn?

Dat zijn allemaal nieuwtestamentische zegeningen, en dat geldt ook van de blijvende inwoning van de Geest in de gelovigen, want ‘de Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was’ (Joh. 7:39). De Trooster ging uit van de Vader, en van de verheerlijkte Christus na Diens terugkeer in de hemel (Joh. 14-16). Van de oudtestamentische gelovigen kan men slechts zeggen dat zij op Christus *hoopten*. Werkelijke éénmaking met Christus werd pas mogelijk na Zijn dood en opstanding. Vergelijk in dit verband ook Christus’ eigen uitspraak over het tarwegraan, dat alléén bleef en in de aarde moest vallen en sterven om vervolgens vrucht te kunnen dragen (Joh. 12:24; zie ook Jes. 53, vooral vs. 10).

2. Het ontstaan van de Gemeente

Niet vanaf Adam, of vanaf diens val en het begin van het ‘genadeverbond’, maar vanaf de Pinksterdag bouwt Christus Zijn Gemeente en brengt Hij haar bijeen door het werk van de Heilige Geest. Zó heeft de Heer het Zelf ook aangekondigd tijdens Zijn leven op aarde: ‘Op deze petra (d.i. de Rots, de opgestane Christus, de Zoon van de levende God) zal Ik Mijn Gemeente bouwen’ (Matt. 16:16, 18). Dat feit lag dus zelfs toen Christus op aarde was, nog in de toekomst! De Gemeente is *niet* eenvoudigweg de voortzetting van Israël. De eenheid tussen het oud- en het nieuwtestamentische volk van God is *niet* zonder meer een bijbels gegeven.

Israël stond op een *andere* grondslag voor God dan de Gemeente. De verschillen zijn zelfs groter dan de overeenkomsten. De Gemeente is iets geheel nieuws. Zij is *niet* bij Israël ingelijfd, maar alle gelovigen uit Israël en uit de volken vormen nu *samen* het ‘lichaam’ van de verheerlijkte Heer in de hemel. Inlijving in dit lichaam, in deze verlost Gemeente vindt *niet* plaats door middel van de waterdoop (die men dan als tegenhanger van de besnijdenis beschouwt), maar door *de doop met de Geest*. Lees in dit verband eens aandachtig 1 Korintiërs 12:13: ‘Want ook wij allen – dus Christusgelovigen uit Israël en uit de volken – zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt’. De persoonlijke inwoning van de Geest in de christen vormt de band met de Heer in de hemel, ons Hoofd dat boven is.

3. Doop en Avondmaal

De *waterdoop* daarentegen heeft te maken met onze positie op aarde. Wij zijn in de dood van Christus ondergedompeld; en daarmee hebben wij de oude wereld die onder het oordeel ligt, verlaten om onszelf in de nieuwe opstandingswereld onder het gezag van de verrezen Heer te plaatsen en voortaan in nieuwheid van leven te wandelen (Rom. 6; 1 Kor. 10; 1 Petr. 3).

De kinderen van de gelovigen behoren niet tot het *lichaam* van Christus zoals zojuist geschetst, maar zij bevinden zich wel in de lichtkring van Gods Woord en Geest. Zij behoren tot het volk van God, het huis van God in *ruimere* zin. Daarom worden zij in de brieven ook regelmatig aangesproken op hun verantwoordelijkheid ten opzichte van hun ouders: ‘Kinderen’ etc. Jezus zegende de kinderen wel en beloofde hun het Koninkrijk, maar Hij *doopte* hen niet! Ook in 1 Korintiërs 7:14, waar sprake is van de aparte plaats van kinderen in christelijke gezinnen, komt de doop *niet* ter sprake. Hun bijzondere plaats vloeit voort uit hun

band met de gelovige ouder(s) en de heiligende invloed die daarvan uitgaat. Deze komt niet tot stand door de waterdoop, die alleen een *teken* van deze positie is, mits er ook waarachtig geloof aanwezig is. De waterdoop kan mensen niet tot leden van het nieuwe, voor de hemel bestemde volk van God maken. De waterdoop lijft ons niet in het lichaam van Christus in, dat gebeurt door de doop *met de Geest*. De doop met water gaat inderdaad vóórop, juister gezegd het geloof, want 'wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden' (Marc. 16:16). Daarna volgt het Avondmaal, dat uitdrukking geeft aan de eenheid van het lichaam van Christus. Immers, 'wij velen zijn één lichaam' (1 Kor. 10:17).

Dit lichaam van Christus – waarvan Hij het Hoofd in de hemel is – was in het Oude Testament onbekend. Weliswaar hadden de oudtestamentische gelovigen nieuw leven, leven uit God, dat hun geschonken werd in anticipatie op het werk van Christus. Zij bezaten dat leven echter niet in die rijke mate zoals het nu voor Christus' schapen geldt (zie Joh. 10 en 17), en thans de kennis impliceert van:

- (1) het *eeuwige* leven;
- (2) kennis van de Vader en van de Vadernaam;
- (3) kennis van de [op aarde neergedaalde en naar de hemel teruggekeerde] Zoon van de Vader;
- (4) leven in overvloed door de uitstorting van de Heilige Geest op aarde.

4. De specifieke plaats van de Gemeente

De Gemeente deelt niet alleen in alle geestelijke zegeningen van het nieuwe verbond, dat speciaal aan Israël is beloofd; zij bezit nog veel *meer*. Specifiek nieuwtestamentische zegeningen zijn o.a.: het lid zijn van het lichaam van Christus en het lid zijn van de familie van Gods kinderen. Die zegeningen gaan verder dan verbondsvoorrechten. Het hemelse Hoofd van het lichaam sluit toch geen verbondsbetrekkingen met Zijn leden, terwijl zij reeds door een levende band met Hem zijn verbonden en geen lid iets kan doen zonder het Hoofd? Zo is het ook met het tweede aspect. De Vader sluit toch geen verbond met Zijn kinderen, de leden van Zijn huisgezin, de voorwerpen van Zijn liefde? Een verbond sluit men met vreemden of met vijanden, eventueel met onderdanen. Maar dat doet men niet met de eigen kinderen, waarmee men reeds door een onverbreekelijke liefdebond verbonden is!

De Gemeente is dus om zo te zeggen ‘beter af’ dan Israël, hoewel dat niet betekent dat er geen overeenkomsten zijn, of gemeenschappelijke zegeningen waarin zij allebei delen. Natuurlijk heeft het offer van Christus ook zijn waarde en kracht voor de oudtestamentische heiligen. Dat betekent echter *niet* dat oudtestamentische en nieuwtestamentische heiligen precies dezelfde positie en dezelfde zegeningen genieten! Zoals gezegd heeft de Gemeente een unieke positie op aarde als het lichaam van het verheerlijkte Hoofd in de hemel. Dat is het geheimenis dat aan Paulus is toevertrouwd, en dat in zijn brieven wordt onthuld. Het gaat hierbij om hemelse, geestelijke zegeningen van vóór de grondlegging van de wereld, terwijl het deel van Israël meer verband houdt met de *aarde* en dateert *vanaf* de grondlegging van de wereld (vgl. Ef. 1:4 met Matt. 25:34).

5. Taak en toekomst van de Gemeente

Dit onderscheid in de verkiezing benadrukt dat het in deze bedeling niet om precies hetzelfde volk van God kan gaan. De voortzetting, de continuïteit geldt alleen het aspect dat de Gemeente nu *Gods getuigenis* op aarde is, terwijl Israël dat voordien was maar nu tijdelijk terzijde gesteld is. Wij treden als christenen ook in de voetsporen van het *geloof* van de aartsvaders, en zijn daardoor geënt op de edele olijfboom om vrucht voor God te kunnen dragen in deze wereld (Rom. 4 en 11). Wij staan als kandelaars, als lichtdragers van God hier op aarde (Openb. 1-3). Die situatie duurt voort totdat de ware Gemeente is opgenomen in de heerlijkheid, en de naamchristenheid haar oordeel tegemoet gaat. Na de opname van de Gemeente hervat God Zijn betrekkingen met Zijn oude verbondsvolk.

De leer over de Gemeente (de ecclesiologie) en over de toekomst (de eschatologie) hangt nauw met elkaar samen. Het Griekse woord voor ‘gemeente’ of ‘kerk’ (‘ekklesia’) is trouwens een heel algemeen woord, dat niet alleen wordt gebruikt voor de volksvergadering in de woestijn (Israël), en voor de uitgeroepen uit Israël en de heidenvolken (de Gemeente), maar evengoed voor de vergadering van stemgerechtigde Efeziërs (zie resp. Hand. 7:38; 5:11 en 19:32).

De Gemeente is geen ongeplande tussenbedeling. Wij leven nu weliswaar in de tussentijd, de periode tussen Christus’ komst in het vlees en Zijn wederkomst in heerlijkheid, maar hierin verwezenlijkt God Zijn *eeuwige* raadsbesluiten. Die waren ten tijde van het Oude Testament nog verborgen en gaan uit boven Zijn plannen, Zijn regerend handelen met Israël en de wereld. Na de opname van de

Gemeente hervat God weer Zijn openbare wegen met Israël, wat in het Vrederijk zal resulteren in een directe godsregering over de aarde. De Gemeente heeft dan als het 'lichaam' van Christus, die het Hoofd over alle dingen zal zijn, een aparte hemelse plaats, terwijl het aardse Sion het centrum zal vormen van Zijn Messiaanse regering.

Oude Sporen 2016

